KAP · Sicurezza sul lavoro

Formazione generale dei lavoratori — D.Lgs 81/08 · Modulo Sicurezza · 4 ore · Formazione generale

Italiano

La sicurezza sul lavoro è un diritto e un dovere di tutti. In questo modulo impari i concetti di base: che cos'è il rischio, come funziona la prevenzione in azienda, quali sono i tuoi diritti e doveri, e chi controlla.

I contenuti della formazione generale

1 Rischio, danno, prevenzione e protezione

Il **pericolo** è qualcosa che può fare male: una macchina in movimento, un prodotto chimico, l'elettricità, il lavoro in altezza, un pavimento bagnato. Il **rischio** è la probabilità che quel pericolo provochi davvero un **danno**, cioè una ferita (infortunio) o una malattia.

Il danno può essere immediato — un **infortunio**, per esempio un taglio o una caduta — oppure può arrivare con il tempo: è la **malattia professionale**, causata per esempio dal rumore, dalle polveri o dai movimenti ripetuti.

La **prevenzione** è tutto ciò che facciamo **prima** per evitare o ridurre il rischio: organizzare il lavoro, formare le persone, mettere protezioni sulle macchine. La **protezione** riduce il danno quando il rischio resta: per esempio i **DPI** (dispositivi di protezione individuale) come casco, guanti e scarpe.

Da ricordare: Pericolo = ciò che può fare male. Rischio = quanto è probabile il danno. Danno = infortunio o malattia. Prevenzione = evitare prima. Protezione = ridurre il danno.

- Prima di iniziare, guarda sempre quali pericoli ci sono intorno a te.
- Distingui l'infortunio (subito) dalla malattia professionale (nel tempo).
- Usa i DPI giusti per il rischio del tuo lavoro.
- Tieni in ordine e pulito il posto di lavoro: meno rischi di inciampo e caduta.
- Segnala subito una situazione pericolosa al tuo responsabile.

2 L'organizzazione della prevenzione in azienda

In ogni azienda ci sono figure precise per la sicurezza. Il **datore di lavoro** è il responsabile principale: valuta i rischi e adotta le misure di prevenzione. Per farlo prepara un documento importante, il **DVR** (Documento di Valutazione dei Rischi).

Il datore di lavoro è aiutato dal **SPP** (Servizio di Prevenzione e Protezione), guidato dal **RSPP**. Il **medico competente** controlla la salute dei lavoratori con le visite mediche. Il **preposto** (per esempio il caporeparto) vigila che il lavoro si svolga in sicurezza.

I lavoratori sono rappresentati dal **RLS** (Rappresentante dei Lavoratori per la Sicurezza): puoi parlargli dei problemi di sicurezza. La **formazione** dei lavoratori è obbligatoria, gratuita e in orario di lavoro.

Da ricordare: Datore di lavoro = responsabile, prepara il DVR. RSPP/SPP = prevengono. Medico competente = salute. Preposto = vigila. RLS = rappresenta i lavoratori.

- La sicurezza è organizzata: non sei mai solo.
- Il datore di lavoro deve valutare i rischi nel DVR.
- Hai diritto a una formazione sulla sicurezza, gratuita e in orario di lavoro.
- Il medico competente ti visita: è un controllo della tua salute.
- Per problemi di sicurezza puoi rivolgerti al RLS o al preposto.

3 Diritti, doveri e sanzioni

Il lavoratore ha il **diritto** di lavorare in sicurezza: ricevere informazione e formazione, avere i DPI necessari ed essere sottoposto alla sorveglianza sanitaria quando è prevista.

Il lavoratore ha anche dei **doveri**: usare correttamente macchine, attrezzi e DPI, seguire le istruzioni e la formazione ricevuta, non rimuovere né modificare le protezioni di sicurezza e segnalare subito i guasti e le situazioni pericolose.

Se c'è un **pericolo grave e immediato**, il lavoratore può allontanarsi dal posto di lavoro e mettersi al sicuro senza subire conseguenze. Chi non rispetta le regole può ricevere **sanzioni**: la sicurezza è una responsabilità di tutti, datore di lavoro e lavoratori.

Da ricordare: Hai diritto a formazione, informazione, DPI e visite mediche. Hai il dovere di usarli bene, seguire le regole e segnalare i problemi. In pericolo grave puoi allontanarti.

- Non togliere mai le protezioni dalle macchine.
- Usa i DPI come ti è stato insegnato, ogni volta.
- Segui le istruzioni e la formazione ricevuta.
- Segnala subito guasti, mancanze e situazioni pericolose.
- In caso di pericolo grave e immediato, mettiti al sicuro.

4 Vigilanza e cosa fare in caso di infortunio

Diversi enti controllano e aiutano. La **ASL** (azienda sanitaria) e l'**Ispettorato Nazionale del Lavoro** vigilano sul rispetto delle regole e possono fare controlli in azienda.

L'**INAIL** assicura i lavoratori contro gli infortuni e le malattie professionali. Sei coperto anche nel tragitto casa-lavoro (il cosiddetto **infortunio in itinere**): l'assicurazione INAIL è pagata dal datore di lavoro.

Dopo un **infortunio** devi avvisare subito il datore di lavoro e farti medicare. Per una **malattia professionale** devi informare il datore di lavoro entro 15 giorni da quando la conosci. Conserva sempre i certificati medici.

Da ricordare: ASL e Ispettorato vigilano. INAIL assicura (anche casa-lavoro). Dopo un infortunio: avvisa subito e fatti medicare. Malattia professionale: informa entro 15 giorni.

- Dopo un infortunio, informa subito il datore di lavoro.
- Fatti medicare e conserva il certificato del pronto soccorso.
- Sei assicurato INAIL, anche nel tragitto casa-lavoro.
- Malattia professionale: informa il datore entro 15 giorni.
- Per gravi violazioni puoi rivolgerti al RLS, alla ASL o all'Ispettorato.

5 I dispositivi di protezione individuale (DPI)

I **DPI** sono le attrezzature che proteggono il tuo corpo dai rischi che restano dopo la prevenzione. Il datore di lavoro li fornisce **gratis**; tu devi **usarli sempre**, tenerli puliti e segnalare se sono rotti.

Ogni DPI protegge una parte del corpo. Scegli quello giusto per il rischio: per esempio i guanti anti-taglio per le lame, la mascherina per le polveri, le cuffie per il rumore forte.

I DPI non sostituiscono la prudenza: sono l'**ultima** difesa, dopo aver ridotto il rischio con l'organizzazione del lavoro e le protezioni delle macchine.

Da ricordare: I DPI li paga il datore di lavoro; tu li usi sempre e li tieni in ordine. Ogni DPI protegge una parte del corpo. Sono l'ultima difesa, non la prima.

- Testa: casco di protezione.
- Occhi e viso: occhiali o visiera.
- Mani: guanti adatti al rischio (taglio, chimico, calore).
- Piedi: scarpe antinfortunistiche.
- Vie respiratorie: mascherina o respiratore contro polveri e vapori.
- Udito: tappi o cuffie quando il rumore è forte.

6 Le emergenze: cosa fare

In caso di **emergenza** mantieni la calma e segui le indicazioni. Impara fin dal primo giorno dove sono le **uscite di emergenza**, gli **estintori**, la **cassetta di primo soccorso** e il **punto di raccolta**.

In caso di **incendio**: dai l'allarme, non usare l'ascensore, esci dalle uscite di emergenza e raggiungi il punto di raccolta. Usa l'estintore solo su un principio di incendio e solo se sei stato formato.

In caso di **infortunio** di un collega: avvisa l'**addetto al primo soccorso**, telefona al **112** (numero unico di emergenza), non spostare l'infortunato se non è necessario e resta con lui fino all'arrivo dei soccorsi.

Da ricordare: Conosci uscite, estintori, primo soccorso e punto di raccolta. Incendio: allarme, niente ascensore, esci, punto di raccolta. Infortunio: avvisa l'addetto, chiama il 112, non muovere il ferito.

- Conosci le uscite di emergenza e il punto di raccolta.
- Non usare mai l'ascensore in caso di incendio.
- Usa l'estintore solo se formato e su un principio di incendio.
- Numero unico di emergenza: 112.
- Non spostare un infortunato grave, se non c'è altro pericolo.
- Dopo l'emergenza, avvisa sempre il responsabile.

La segnaletica di sicurezza

La segnaletica dà un'informazione sulla sicurezza con un colore e una forma. Devi riconoscerla subito. I cinque tipi principali:

Divieto · Obbligo · Avvertimento · Salvataggio / Emergenza · Antincendio

Vietato fumare

Vietato usare fiamme libere

Proteggi gli occhi (obbligo)

Casco obbligatorio

Guanti obbligatori

Scarpe di sicurezza obbligatorie

Pericolo elettrico

Rischio biologico

Pronto soccorso

Uscita di emergenza

Estintore

Glossario essenziale

il rischio	**il pericolo**
il danno	**la prevenzione**
i DPI (protezione individuale)	**il datore di lavoro**
l'infortunio	**la segnaletica**
il cantiere	**il casco**
la protezione	**la malattia professionale**
il preposto	**il DVR (valutazione rischi)**
l'estintore	**il primo soccorso**

Conserva questa scheda. Mostrala in caso di dubbio sulla sicurezza.

Questo modulo è materiale didattico-linguistico KAP. Copre i contenuti della formazione generale dei lavoratori (4 ore) prevista dal D.Lgs 81/08 e dall'Accordo Stato-Regioni del 17 aprile 2025 (Rep. Atti n. 59/CSR). L'attestato valido ai fini di legge è rilasciato solo secondo i requisiti formali previsti (docente qualificato, verifica finale di apprendimento con test o colloquio, registro).

KAP — Modulo sicurezza basato sui contenuti della formazione generale (D.Lgs 81/08, Accordo Stato-Regioni 17/04/2025, Rep. Atti n. 59/CSR). Esempi e segnaletica ispirati alla guida «Sicurezza sul lavoro» del Dipartimento dei Vigili del Fuoco. Contenuti KAP rielaborati per uso formativo.

KAP · Siguria në punë

Formimi i përgjithshëm i punëtorëve — D.Lgs 81/08 · Moduli i Sigurisë · 4 orë · Formim i përgjithshëm

Shqip

Siguria në punë është një e drejtë dhe një detyrë e të gjithëve. Në këtë modul mëson bazat: çfarë është rreziku, si funksionon parandalimi në ndërmarrje, cilat janë të drejtat dhe detyrat e tua, dhe kush kontrollon.

Përmbajtja e formimit të përgjithshëm

1 Rreziku, dëmi, parandalimi dhe mbrojtja

Rrezikshmëria është diçka që mund të të lëndojë: një makineri në lëvizje, një produkt kimik, energjia elektrike, puna në lartësi, një dysheme e lagur. **Rreziku** është probabiliteti që ajo rrezikshmëri të shkaktojë vërtet një **dëm**, pra një lëndim (aksident) ose një sëmundje.

Dëmi mund të jetë i menjëhershëm — një **aksident**, për shembull një prerje ose një rënie — ose mund të vijë me kohën: është **sëmundja profesionale**, e shkaktuar për shembull nga zhurma, pluhuri ose lëvizjet e përsëritura.

Parandalimi është gjithçka që bëjmë **para** për të shmangur ose zvogëluar rrezikun: organizimi i punës, formimi i njerëzve, vendosja e mbrojtjeve në makineri. **Mbrojtja** zvogëlon dëmin kur rreziku mbetet: për shembull **PMI** (pajisjet e mbrojtjes individuale) si helmeta, dorezat dhe këpucët.

Për të mbajtur mend: Rrezikshmëria = çfarë mund të të lëndojë. Rreziku = sa i mundshëm është dëmi. Dëmi = aksident ose sëmundje. Parandalimi = shmang para. Mbrojtja = zvogëlon dëmin.

- Para se të fillosh, shiko gjithmonë çfarë rreziqesh ka rreth teje.
- Dallo aksidentin (menjëherë) nga sëmundja profesionale (me kohën).
- Përdor PMI-të e duhura për rrezikun e punës tënde.
- Mbaje vendin e punës të pastër dhe në rregull: më pak rreziqe pengimi e rënie.
- Lajmëro menjëherë një situatë të rrezikshme te përgjegjësi yt.

2 Organizimi i parandalimit në ndërmarrje

Në çdo ndërmarrje ka figura të caktuara për sigurinë. **Punëdhënësi** është përgjegjësi kryesor: vlerëson rreziqet dhe merr masat e parandalimit. Për këtë përgatit një dokument të rëndësishëm, **DVR** (Dokumenti i Vlerësimit të Rreziqeve).

Punëdhënësin e ndihmon **SPP** (Shërbimi i Parandalimit dhe Mbrojtjes), i drejtuar nga **RSPP**. **Mjeku kompetent** kontrollon shëndetin e punëtorëve me vizita mjekësore. **Mbikëqyrësi** (preposto, p.sh. kryepunëtori) kujdeset që puna të bëhet në siguri.

Punëtorët përfaqësohen nga **RLS** (Përfaqësuesi i Punëtorëve për Sigurinë): mund të flasësh me të për problemet e sigurisë. **Formimi** i punëtorëve është i detyrueshëm, falas dhe brenda orarit të punës.

Për të mbajtur mend: Punëdhënësi = përgjegjës, përgatit DVR-në. RSPP/SPP = parandalojnë. Mjeku kompetent = shëndeti. Mbikëqyrësi = kujdeset. RLS = përfaqëson punëtorët.

- Siguria është e organizuar: nuk je kurrë vetëm.
- Punëdhënësi duhet të vlerësojë rreziqet në DVR.
- Ke të drejtë për formim mbi sigurinë, falas dhe brenda orarit.
- Mjeku kompetent të viziton: është kontroll i shëndetit tënd.
- Për problemet e sigurisë mund t'i drejtohesh RLS-së ose mbikëqyrësit.

3 Të drejtat, detyrat dhe sanksionet

Punëtori ka **të drejtën** të punojë në siguri: të marrë informim e formim, të ketë PMI-të e nevojshme dhe t'i nënshtrohet mbikëqyrjes shëndetësore kur parashikohet.

Punëtori ka edhe **detyra**: të përdorë drejt makineritë, veglat dhe PMI-të, të ndjekë udhëzimet dhe formimin e marrë, të mos heqë e të mos ndryshojë mbrojtjet e sigurisë dhe të lajmërojë menjëherë defektet e situatat e rrezikshme.

Nëse ka një **rrezik të rëndë e të menjëhershëm**, punëtori mund të largohet nga vendi i punës dhe të vendoset në siguri pa pasoja. Kush nuk i respekton rregullat mund të marrë **sanksione**: siguria është përgjegjësi e të gjithëve, punëdhënësit dhe punëtorëve.

Për të mbajtur mend: Ke të drejtë për formim, informim, PMI dhe vizita mjekësore. Ke detyrë t'i përdorësh mirë, të ndjekësh rregullat dhe të lajmërosh problemet. Në rrezik të rëndë mund të largohesh.

- Mos i hiq kurrë mbrojtjet nga makineritë.
- Përdor PMI-të si të kanë mësuar, çdo herë.
- Ndiq udhëzimet dhe formimin e marrë.
- Lajmëro menjëherë defektet, mungesat dhe situatat e rrezikshme.
- Në rast rreziku të rëndë e të menjëhershëm, vendosu në siguri.

4 Mbikëqyrja dhe çfarë të bësh në rast aksidenti

Disa ente kontrollojnë dhe ndihmojnë. **ASL** (autoriteti shëndetësor) dhe **Inspektorati Kombëtar i Punës** mbikëqyrin respektimin e rregullave dhe mund të bëjnë kontrolle në ndërmarrje.

INAIL siguron punëtorët kundër aksidenteve dhe sëmundjeve profesionale. Je i mbuluar edhe gjatë rrugës shtëpi-punë (i ashtuquajturi **aksident në rrugë**): sigurimi INAIL paguhet nga punëdhënësi.

Pas një **aksidenti** duhet të lajmërosh menjëherë punëdhënësin dhe të kurohesh. Për një **sëmundje profesionale** duhet të njoftosh punëdhënësin brenda 15 ditëve nga momenti që e mëson. Ruaji gjithmonë certifikatat mjekësore.

Për të mbajtur mend: ASL dhe Inspektorati mbikëqyrin. INAIL siguron (edhe shtëpi-punë). Pas aksidentit: lajmëro menjëherë dhe kurohu. Sëmundje profesionale: njofto brenda 15 ditëve.

- Pas një aksidenti, lajmëro menjëherë punëdhënësin.
- Kurohu dhe ruaj certifikatën e ndihmës së shpejtë.
- Je i siguruar nga INAIL, edhe gjatë rrugës shtëpi-punë.
- Sëmundje profesionale: njofto punëdhënësin brenda 15 ditëve.
- Për shkelje të rënda mund t'i drejtohesh RLS-së, ASL-së ose Inspektoratit.

5 Pajisjet e mbrojtjes individuale (PMI)

PMI janë pajisjet që mbrojnë trupin tënd nga rreziqet që mbeten pas parandalimit. Punëdhënësi t'i jep **falas**; ti duhet **t'i përdorësh gjithmonë**, t'i mbash të pastra dhe të lajmërosh nëse janë të prishura.

Çdo PMI mbron një pjesë të trupit. Zgjidh atë të duhurën për rrezikun: për shembull doreza kundër prerjes për tehet, maska për pluhurin, kufjet për zhurmën e fortë.

PMI-të nuk e zëvendësojnë kujdesin: janë mbrojtja e **fundit**, pasi rreziku është zvogëluar me organizimin e punës dhe mbrojtjet e makinerive.

Për të mbajtur mend: PMI-të i paguan punëdhënësi; ti i përdor gjithmonë dhe i mban në rregull. Çdo PMI mbron një pjesë të trupit. Janë mbrojtja e fundit, jo e para.

- Koka: helmetë mbrojtëse.
- Sytë dhe fytyra: syze ose vizore.
- Duart: doreza të përshtatshme për rrezikun (prerje, kimike, nxehtësi).
- Këmbët: këpucë sigurie.
- Rrugët e frymëmarrjes: maskë ose respirator kundër pluhurit dhe avujve.
- Dëgjimi: tapa ose kufje kur zhurma është e fortë.

6 Emergjencat: çfarë të bësh

Në rast **emergjence** ruaj qetësinë dhe ndiq udhëzimet. Që ditën e parë mëso ku janë **daljet e emergjencës**, **fikësit e zjarrit**, **kutia e ndihmës së parë** dhe **pika e grumbullimit**.

Në rast **zjarri**: jep alarmin, mos përdor ashensorin, dil nga daljet e emergjencës dhe shko te pika e grumbullimit. Përdor fikësin vetëm në fillim të një zjarri dhe vetëm nëse je trajnuar.

Në rast **aksidenti** të një kolegu: lajmëro **përgjegjësin e ndihmës së parë**, telefono **112** (numri unik i emergjencës), mos e zhvendos të lënduarin nëse nuk është e nevojshme dhe qëndro me të derisa të vijë ndihma.

Për të mbajtur mend: Njih daljet, fikësit, ndihmën e parë dhe pikën e grumbullimit. Zjarr: alarm, pa ashensor, dil, pika e grumbullimit. Aksident: lajmëro përgjegjësin, telefono 112, mos e lëviz të lënduarin.

- Njih daljet e emergjencës dhe pikën e grumbullimit.
- Mos përdor kurrë ashensorin në rast zjarri.
- Përdor fikësin vetëm nëse je trajnuar dhe në fillim të zjarrit.
- Numri unik i emergjencës: 112.
- Mos e zhvendos një të lënduar të rëndë, nëse nuk ka rrezik tjetër.
- Pas emergjencës, lajmëro gjithmonë përgjegjësin.

Sinjalistika e sigurisë

Sinjalistika jep një informacion sigurie me një ngjyrë dhe një formë. Duhet ta njohësh menjëherë. Pesë llojet kryesore:

Ndalim · Detyrim · Paralajmërim · Shpëtim / Emergjencë · Kundër zjarrit

Ndalohet duhani

Ndalohet flaka e lirë

Mbrojtje e detyrueshme e syve

Helmetë e detyrueshme

Doreza të detyrueshme

Këpucë sigurie të detyrueshme

Rrezik elektrik

Rrezik biologjik

Ndihmë e shpejtë

Dalje emergjence

Fikës zjarri

Fjalorth bazë

Italisht	Shqip
il rischio	rreziku
il pericolo	rrezikshmëria
il danno	dëmi
la prevenzione	parandalimi
i DPI (protezione individuale)	PMI (mbrojtja individuale)
il datore di lavoro	punëdhënësi
l'infortunio	aksidenti
la segnaletica	sinjalistika
il cantiere	kantieri
il casco	helmeta
la protezione	mbrojtja
la malattia professionale	sëmundja profesionale
il preposto	mbikëqyrësi (preposto)
il DVR (valutazione rischi)	DVR (vlerësimi i rreziqeve)
l'estintore	fikësi i zjarrit
il primo soccorso	ndihma e parë

Ruaje këtë fletë. Tregoje kur ke dyshime për sigurinë.

Ky është material didaktik-gjuhësor KAP. Mbulon përmbajtjen e formimit të përgjithshëm të punëtorëve (4 orë) të parashikuar nga D.Lgs 81/08 dhe nga Marrëveshja Shtet-Rajone e 17 prillit 2025 (Rep. Atti nr. 59/CSR). Certifikata e vlefshme ligjërisht lëshohet vetëm sipas kërkesave formale (formues i kualifikuar, verifikim përfundimtar i të nxënit me test ose bisedë, regjistër).

KAP — Modul sigurie bazuar në përmbajtjen e formimit të përgjithshëm (D.Lgs 81/08, Marrëveshja Shtet-Rajone 17/04/2025, nr. 59/CSR). Shembujt dhe sinjalistika frymëzuar nga udhëzuesi «Siguria në punë» i Departamentit të Zjarrfikësve. Përmbajtja KAP e ripërpunuar për përdorim formues.

KAP · Workplace safety

General workers' training — Italian Law 81/08 · Safety module · 4 hours · General training

English

Workplace safety is a right and a duty for everyone. In this module you learn the basics: what risk is, how prevention works in a company, your rights and duties, and who supervises.

The content of general training

1 Hazard, harm, prevention and protection

A **hazard** is something that can hurt you: a moving machine, a chemical, electricity, working at height, a wet floor. **Risk** is the probability that the hazard actually causes **harm**, that is an injury (accident) or an illness.

Harm can be immediate — an **accident**, for example a cut or a fall — or it can come over time: this is the **occupational illness**, caused for example by noise, dust or repeated movements.

Prevention is everything we do **before** to avoid or reduce the risk: organising the work, training people, putting guards on machines. **Protection** reduces the harm when the risk remains: for example **PPE** (personal protective equipment) like helmet, gloves and shoes.

Remember: Hazard = what can hurt. Risk = how likely the harm is. Harm = injury or illness. Prevention = avoid before. Protection = reduce the harm.

- Before you start, always look at the hazards around you.
- Tell apart an accident (immediate) and an occupational illness (over time).
- Use the right PPE for the risk of your job.
- Keep the workplace tidy and clean: fewer trip and fall risks.
- Report a dangerous situation to your supervisor immediately.

2 How prevention is organised in the company

Every company has specific safety roles. The **employer** is the main responsible person: they assess the risks and adopt prevention measures. To do this they prepare an important document, the **DVR** (Risk Assessment Document).

The employer is helped by the **SPP** (Prevention and Protection Service), led by the **RSPP**. The **company doctor** checks workers' health with medical visits. The **preposto** (supervisor, e.g. the team leader) makes sure the work is done safely.

Workers are represented by the **RLS** (Workers' Safety Representative): you can talk to them about safety problems. Worker **training** is compulsory, free and during working hours.

Remember: Employer = responsible, prepares the DVR. RSPP/SPP = prevent. Company doctor = health. Preposto = supervises. RLS = represents the workers.

- Safety is organised: you are never alone.
- The employer must assess the risks in the DVR.
- You have the right to safety training, free and during working hours.
- The company doctor examines you: it is a check on your health.
- For safety problems you can turn to the RLS or the supervisor (preposto).

3 Rights, duties and penalties

The worker has the **right** to work safely: to receive information and training, to have the necessary PPE and to undergo health surveillance when required.

The worker also has **duties**: to use machines, tools and PPE correctly, to follow the instructions and the training received, not to remove or alter the safety guards, and to report faults and dangerous situations immediately.

If there is a **serious and immediate danger**, the worker can leave the workplace and get to safety without consequences. Those who break the rules can receive **penalties**: safety is everyone's responsibility, employer and workers.

Remember: You have the right to training, information, PPE and medical checks. You have the duty to use them well, follow the rules and report problems. In serious danger you can leave.

- Never remove the guards from the machines.
- Use the PPE as you were taught, every time.
- Follow the instructions and the training received.
- Report faults, missing items and dangerous situations immediately.
- In case of serious and immediate danger, get to safety.

4 Supervision and what to do after an accident

Several bodies supervise and help. The **ASL** (local health authority) and the **National Labour Inspectorate** check that the rules are respected and can carry out inspections in the company.

INAIL insures workers against accidents and occupational illnesses. You are covered also on the home-work journey (the so-called **commuting accident**): the INAIL insurance is paid by the employer.

After an **accident** you must inform the employer immediately and get medical care. For an **occupational illness** you must inform the employer within 15 days of becoming aware of it. Always keep the medical certificates.

Remember: ASL and Inspectorate supervise. INAIL insures (also home-work). After an accident: inform immediately and get care. Occupational illness: inform within 15 days.

- After an accident, inform the employer immediately.
- Get medical care and keep the first-aid certificate.
- You are insured by INAIL, also on the home-work journey.
- Occupational illness: inform the employer within 15 days.
- For serious breaches you can turn to the RLS, the ASL or the Inspectorate.

5 Personal protective equipment (PPE)

PPE is the equipment that protects your body from the risks that remain after prevention. The employer provides it **free of charge**; you must **always use it**, keep it clean and report if it is broken.

Each item of PPE protects a part of the body. Choose the right one for the risk: for example cut-resistant gloves for blades, a mask for dust, ear protectors for loud noise.

PPE does not replace care: it is the **last** defence, after reducing the risk with work organisation and machine guards.

Remember: PPE is paid by the employer; you always use it and keep it in order. Each item protects a body part. It is the last defence, not the first.

- Head: protective helmet.
- Eyes and face: goggles or visor.
- Hands: gloves suited to the risk (cut, chemical, heat).
- Feet: safety shoes.
- Breathing: mask or respirator against dust and vapours.
- Hearing: plugs or ear muffs when the noise is loud.

6 Emergencies: what to do

In an **emergency** stay calm and follow the instructions. From your first day, learn where the **emergency exits**, the **fire extinguishers**, the **first-aid kit** and the **assembly point** are.

In case of **fire**: raise the alarm, do not use the lift, leave through the emergency exits and reach the assembly point. Use the extinguisher only on a small starting fire and only if you have been trained.

If a colleague has an **accident**: alert the **first-aid officer**, call **112** (single emergency number), do not move the injured person unless necessary and stay with them until help arrives.

Remember: Know the exits, extinguishers, first aid and assembly point. Fire: alarm, no lift, get out, assembly point. Accident: alert the officer, call 112, do not move the injured.

- Know the emergency exits and the assembly point.
- Never use the lift in case of fire.
- Use the extinguisher only if trained and on a small starting fire.
- Single emergency number: 112.
- Do not move a seriously injured person, unless there is further danger.
- After the emergency, always inform the supervisor.

Safety signs

A sign gives safety information through a colour and a shape. You must recognise it immediately. The five main types:

Prohibition · Mandatory · Warning · Rescue / Emergency · Fire-fighting

No smoking

No open flames

Eye protection required

Helmet required

Gloves required

Safety shoes required

Electrical hazard

Biological hazard

First aid

Emergency exit

Fire extinguisher

Essential glossary

Italian	English
il rischio	risk
il pericolo	hazard
il danno	harm / injury
la prevenzione	prevention
i DPI (protezione individuale)	PPE (personal protection)
il datore di lavoro	employer
l'infortunio	accident
la segnaletica	safety signs
il cantiere	construction site
il casco	helmet
la protezione	protection
la malattia professionale	occupational illness
il preposto	supervisor (preposto)
il DVR (valutazione rischi)	DVR (risk assessment)
l'estintore	fire extinguisher
il primo soccorso	first aid

Keep this sheet. Show it whenever you have a doubt about safety.

This is KAP teaching/language material. It covers the content of the general workers' training (4 hours) required under Italian Law 81/08 and the State-Regions Agreement of 17 April 2025 (Rep. Atti no. 59/CSR). The legally valid certificate is issued only under the formal requirements (qualified trainer, final learning assessment by test or interview, register).

KAP — Safety module based on the general training content (Italian Law 81/08, State-Regions Agreement of 17/04/2025, no. 59/CSR). Examples and signs inspired by the «Workplace safety» guide of the Fire Brigade Department. KAP content reworked for training use.

KAP · السلامة في العمل

التدريب العام للعمال — القانون 81/08 · وحدة السلامة · 4 ساعات · تدريب عام

العربية

السلامة في العمل حقّ وواجب على الجميع. في هذه الوحدة تتعلّم الأساسيات: ما هو الخطر، كيف تعمل الوقاية في الشركة، ما حقوقك وواجباتك، ومن يراقب.

محتوى التدريب العام

1 الخطر، الضرر، الوقاية والحماية

مصدر الخطر هو شيء يمكن أن يؤذيك: آلة متحركة، مادة كيميائية، الكهرباء، العمل على ارتفاع، أرضية مبللة. **الخطر** هو احتمال أن يُسبّب مصدر الخطر فعلاً **ضرراً**، أي إصابة (حادث) أو مرضاً.

قد يكون الضرر فورياً — **حادث**، مثل جرح أو سقوط — أو قد يأتي مع الوقت: هو **المرض المهني**، الناتج مثلاً عن الضجيج أو الغبار أو الحركات المتكررة.

الوقاية هي كل ما نقوم به **قبل** الحادث لتجنّب الخطر أو تقليله: تنظيم العمل، تدريب الأشخاص، وضع حواجز على الآلات. **الحماية** تقلّل الضرر عندما يبقى الخطر: مثل **معدّات الحماية الفردية** (PMI) كالخوذة والقفازات والحذاء.

تذكّر: مصدر الخطر = ما يمكن أن يؤذي. الخطر = مدى احتمال الضرر. الضرر = إصابة أو مرض. الوقاية = التجنّب قبل. الحماية = تقليل الضرر.

- قبل البدء، انظر دائماً إلى المخاطر من حولك.
- فرّق بين الحادث (فوري) والمرض المهني (مع الوقت).
- استخدم معدّات الحماية المناسبة لخطر عملك.
- حافظ على نظافة وترتيب مكان العمل: مخاطر أقل للتعثّر والسقوط.
- أبلغ فوراً عن أي وضع خطر إلى المسؤول.

2 تنظيم الوقاية في الشركة

في كل شركة أدوار محددة للسلامة. **صاحب العمل** هو المسؤول الرئيسي: يقيّم المخاطر ويتّخذ تدابير الوقاية. لذلك يُعِدّ وثيقة مهمة هي **DVR** (وثيقة تقييم المخاطر).

يساعد صاحبَ العمل **SPP** (خدمة الوقاية والحماية)، بقيادة **RSPP**. **الطبيب المختص** يراقب صحة العمال عبر الفحوص الطبية. **المشرف** (preposto، مثل رئيس القسم) يتأكّد من أن العمل يجري بأمان.

يُمثَّل العمال بـ **RLS** (ممثل العمال للسلامة): يمكنك التحدّث معه أو معها عن مشاكل السلامة. **التدريب** للعمال إلزامي ومجاني وأثناء وقت العمل.

تذكّر: صاحب العمل = المسؤول، يُعِدّ DVR. RSPP/SPP = يقيان. الطبيب المختص = الصحة. المشرف = يراقب. RLS = يمثّل العمال.

- السلامة منظَّمة: لست وحدك أبداً.
- على صاحب العمل أن يقيّم المخاطر في DVR.
- لك الحق في تدريب على السلامة، مجاني وأثناء وقت العمل.
- الطبيب المختص يفحصك: هو مراقبة لصحتك.
- لمشاكل السلامة يمكنك اللجوء إلى RLS أو إلى المشرف.

3 الحقوق والواجبات والعقوبات

للعامل **الحق** في العمل بأمان: أن يتلقّى المعلومات والتدريب، وأن تتوفّر له معدّات الحماية اللازمة، وأن يخضع للمراقبة الصحية عند الاقتضاء.

وعلى العامل أيضاً **واجبات**: استخدام الآلات والأدوات ومعدّات الحماية بشكل صحيح، واتّباع التعليمات والتدريب الذي تلقّاه، وعدم إزالة أو تعديل حواجز السلامة، والإبلاغ فوراً عن الأعطال والأوضاع الخطرة.

إذا كان هناك **خطر جسيم وفوري**، يمكن للعامل أن يبتعد عن مكان العمل وأن يضع نفسه في أمان دون عواقب. ومن لا يحترم القواعد قد يتعرّض لـ**عقوبات**: السلامة مسؤولية الجميع، صاحب العمل والعمال.

تذكّر: لك الحق في التدريب والمعلومات ومعدّات الحماية والفحوص. وعليك واجب استخدامها جيداً واتّباع القواعد والإبلاغ عن المشاكل. في خطر جسيم يمكنك الابتعاد.

- لا تُزِل أبداً حواجز الحماية من الآلات.
- استخدم معدّات الحماية كما تعلّمت، في كل مرة.
- اتّبع التعليمات والتدريب الذي تلقّيته.
- أبلغ فوراً عن الأعطال والنواقص والأوضاع الخطرة.
- في حال خطر جسيم وفوري، ضَع نفسك في أمان.

4 الرقابة وماذا تفعل عند وقوع حادث

تقوم عدّة جهات بالرقابة والمساعدة. **ASL** (الهيئة الصحية) و**مفتشية العمل الوطنية** تراقبان احترام القواعد ويمكنهما إجراء عمليات تفتيش في الشركة.

INAIL تؤمّن العمال ضد الحوادث والأمراض المهنية. أنت مغطّى أيضاً في الطريق بين المنزل والعمل (ما يُسمّى **حادث الطريق**): تأمين INAIL يدفعه صاحب العمل.

بعد وقوع **حادث** عليك إبلاغ صاحب العمل فوراً وتلقّي العلاج. وفي حال **مرض مهني** عليك إبلاغ صاحب العمل خلال 15 يوماً من علمك به. احتفظ دائماً بالشهادات الطبية.

تذكّر: ASL والمفتشية تراقبان. INAIL تؤمّن (حتى المنزل-العمل). بعد الحادث: أبلغ فوراً وتعالج. المرض المهني: أبلغ خلال 15 يوماً.

- بعد الحادث، أبلغ صاحب العمل فوراً.
- تعالَج واحتفظ بشهادة الإسعاف.
- أنت مؤمَّن لدى INAIL، حتى في طريق المنزل-العمل.
- المرض المهني: أبلغ صاحب العمل خلال 15 يوماً.
- للمخالفات الجسيمة يمكنك اللجوء إلى RLS أو ASL أو المفتشية.

5 معدّات الحماية الفردية (PMI)

معدّات الحماية الفردية هي التجهيزات التي تحمي جسمك من المخاطر الباقية بعد الوقاية. يوفّرها صاحب العمل **مجاناً**؛ وعليك **استخدامها دائماً** والحفاظ على نظافتها والإبلاغ إذا كانت معطّلة.

كل معدّة تحمي جزءاً من الجسم. اختر المناسبة للخطر: مثلاً قفازات مقاومة للقطع للنصال، كمامة للغبار، واقيات للأذن للضجيج العالي.

معدّات الحماية لا تُغني عن الحذر: هي خط الدفاع **الأخير**، بعد تقليل الخطر بتنظيم العمل وحواجز الآلات.

تذكّر: معدّات الحماية يدفعها صاحب العمل؛ وأنت تستخدمها دائماً وتحافظ عليها. كل معدّة تحمي جزءاً من الجسم. هي الدفاع الأخير لا الأول.

- الرأس: خوذة واقية.
- العينان والوجه: نظارات أو واقٍ للوجه.
- اليدان: قفازات مناسبة للخطر (قطع، كيميائي، حرارة).
- القدمان: حذاء أمان.
- الجهاز التنفسي: كمامة أو جهاز تنفّس ضد الغبار والأبخرة.
- السمع: سدّادات أو واقيات أذن عند الضجيج العالي.

6 الطوارئ: ماذا تفعل

في حال **الطوارئ** حافظ على هدوئك واتّبع التعليمات. منذ يومك الأول، اعرف أين توجد **مخارج الطوارئ** و**طفايات الحريق** و**صندوق الإسعافات الأولية** و**نقطة التجمّع**.

في حال **الحريق**: أطلق الإنذار، لا تستخدم المصعد، اخرج من مخارج الطوارئ واذهب إلى نقطة التجمّع. استخدم الطفاية فقط في بداية الحريق وفقط إذا كنت قد تدرّبت.

في حال **إصابة** زميل: أبلغ **المسؤول عن الإسعافات الأولية**، اتّصل بـ **112** (الرقم الموحّد للطوارئ)، لا تحرّك المصاب إلا عند الضرورة وابقَ معه حتى وصول النجدة.

تذكّر: اعرف المخارج والطفايات والإسعافات ونقطة التجمّع. حريق: إنذار، بلا مصعد، اخرج، نقطة التجمّع. إصابة: أبلغ المسؤول، اتّصل بـ 112، لا تحرّك المصاب.

- اعرف مخارج الطوارئ ونقطة التجمّع.
- لا تستخدم المصعد أبداً في حال الحريق.
- استخدم الطفاية فقط إذا تدرّبت وفي بداية الحريق.
- الرقم الموحّد للطوارئ: 112.
- لا تحرّك مصاباً بإصابة خطيرة، ما لم يكن هناك خطر آخر.
- بعد الطوارئ، أبلغ المسؤول دائماً.

إشارات السلامة

تعطي الإشارة معلومة عن السلامة بلون وشكل. يجب أن تعرفها فورًا. الأنواع الخمسة الرئيسية:

منع إلزام تحذير إنقاذ / طوارئ مكافحة الحريق

ممنوع التدخين

ممنوع اللهب المكشوف

حماية العينين إلزامية

الخوذة إلزامية

القفازات إلزامية

حذاء السلامة إلزامي

خطر كهربائي

خطر بيولوجي

إسعافات أولية

مخرج طوارئ

طفّاية حريق

مسرد أساسي

الإيطالية	العربية
il rischio	الخطر
il pericolo	مصدر الخطر
il danno	الضرر
la prevenzione	الوقاية
i DPI (protezione individuale)	معدّات الحماية الفردية
il datore di lavoro	صاحب العمل
l'infortunio	الحادث
la segnaletica	إشارات السلامة
il cantiere	الورشة
il casco	الخوذة
la protezione	الحماية
la malattia professionale	المرض المهني
il preposto	المشرف (preposto)
il DVR (valutazione rischi)	وثيقة تقييم المخاطر (DVR)
l'estintore	طفاية الحريق
il primo soccorso	الإسعافات الأولية

احتفظ بهذه البطاقة. اعرضها كلما كان لديك شكّ يتعلّق بالسلامة.

هذه مادة تعليمية-لغوية من KAP. تغطّي محتوى التدريب العام للعمال (4 ساعات) المطلوب بموجب القانون 81/08 واتفاق الدولة والأقاليم المؤرخ 17 أبريل 2025 (رقم CSR/59). تُصدَر الشهادة المعتمدة قانونيًا فقط وفق المتطلبات الرسمية (مدرّب مؤهّل، تقييم نهائي للتعلّم باختبار أو مقابلة، سجلّ).

KAP — وحدة سلامة مبنية على محتوى التدريب العام (القانون 81/08، اتفاق الدولة والأقاليم 17/04/2025، رقم CSR/59). الأمثلة والإشارات مستوحاة من دليل «السلامة في العمل» لإدارة الإطفاء. محتوى KAP أُعيدت صياغته للاستخدام التدريبي.